

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előzetési árak:	
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Égészévre	12 "
Widékre Negyedévre . . .	5 "
Égészévre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

A vámterület kérdése.

Egyike a választáson letört kormánypart tekintélyei által forgalomba hozott jelszavaknak, hogy a vámterület kérdése nem politikai, de közgazdasági kérdés. Nem az Ausztriával fennálló kapocs, de a közgazdasági haszon szempontjából kell meg bírálni. Ez az okoskodás mindig azon végződik, hogy a vámterület közössége ránk nézve hasznos, tehát fenn kell tartani. A szabad-
elvűpart iparos és kereskedő tagjai is csak addig mentek a követelésükben, hogy hát legyen még egy utolsó tíz éves vám és kereskedelmi szövetség Ausztriával. Azután pedig legyen meg a vámterületi különválás.

Nem igen hallottuk, vagy olvastuk nyíltan kimondani, hogy az a fölfogás, mintha a vámterület kérdése közgazdasági kérdés lenne, helytelen. Jelszónak hamis, mert félrevezetésre alkalmas. Csak arra volt jó, hogy teljes homályba burkolja a magyar gazdasági önállóság egyszerű és világos kérdését.

Nincs a világnak az a közgazdasági tudósa, a ki teljesen biztosan és meggyőzően elő tudná tárnai az önálló vámterület hasznos, vagy káros voltát. Kivül tartozik az a modern közgazdasági élet ama bonyodalmas kérdéseinek, a melyeknek miként való alakulását előre és elméleti uton jövendöléssel, kombinációval, számítással kiokoskodni nem lehet. Hiszen attól függ első sorban, hogy miképpen tudja a nép kihasználni és hogy miként alakulnak a világgazdaság hatalmi körünkön kívül eső tényezői. Olyan dolgoktól tehát, a melyeket ma még senki sem tudhat.

Nem tudjuk még, vajjon a magyar föld termékeit a vámterületi önállóság behozatala után az osztrák piacok egyszerűen bojkottálhatják-e? nem tudjuk, hogy az osztrák iparcikkekkel való elbánás a magyar piacokon nem erősebb fegyvert ad-e a mi kezünkbe, mint az osztrákokéba van. Nem tudjuk, hány esztendő telik bele, míg a külön vámterület összes hasznait le tudja foglalni a magyar termelés és vállalkozás?

Azt azonban tudjuk, hogy az állami élet gazdasági szabad rendezés nélkül esonka. Azt is tudjuk, hogy Ausztriával kapcsolatban nemzetgazdasági érdekeinknek csak félig tudunk érvényt szerezni. Végül azt is tudjuk, hogy egyszerűen hozzá kell kezdeni a saját lábunkon való járáshoz, máskülönben soha sem tanuljuk meg.

Az önálló vámterület dolga tehát politikai, még pedig nemzeti hatalmi politikai dolog. Ha jó, ha rossz lesz eleinte gazdaságilag, meg kell valósítanunk. Ha áldozatokba kerül is, igyekeznünk kell mentül előbb életbe léptetni, mert önálló állami életünk egyik nélkülözhetetlen tartozéka. Olyasmi, aminek hiányát nem lehet vagyoni értékkel rekompenzálni; aminek megszerzését nem lehet az esetleges anyagi áldozatok miatt halogatni, vagy a beláthatatlan jövőbe tolni.

A nemzet a mostani választáson határozottan az önálló vámterület mellett foglalt állást. Ezzel a kérdés el is dönt. Csak a megvalósítás módozatait kell megállapítani.

Ebben a tekintetben az új kormány programot, vagy tanácsot adni nem a mi föladatunk. Néhány, az önálló vámterülettel szorosban kapcsolatos kérdésre azonban idején valónak látjuk a közfigyelmet fölhívni.

A külön vámterület külön nemzeti jegybank nélkül lehetetlen és inkább ártalmas, mint hasznos dolog. Ha nincs teljes hatalmunkban a közgazdaság tápláló elemének, a hitelnek és pénznek a kezelése, az önálló vámterületbe benn tagokkal jutunk bele. Az önálló vámterület megvalósításának természetes időpontja tehát a magyar-osztrák bank szabadalmának a lejáta. Ezután külön jegybankot kell létesítenünk s a banknak kell bennünket átsegíteni a közgazdasági önállóság kezdetbeni nehézségein.

A másik dolog, a mit az önálló vámterület behozatala előtt meg kell valósítanunk, a földbirtok adósság-terhének jó régen szellőztetett rendezése, csökkentése. A valószínűség a mellett szól, hogy a földmívelésnek fog kelleni legerősebben küzdeni az új rendben. Föl kell a küzdelemre fegyvereznünk.

Gondoskodnunk kell arról is, hogy a vámterületi önállóság a magyar vállalkozás, a magyar munka javára essék, nem pedig nyereségvágyból hozzánk jövő idegenekre. Kétségtelen, hogy a külföldi, főleg osztrák nagy tőkések és gyárosok egész raja fogja a külső magyar vámterületet megrohanni. Nem vagyunk olyan optimisták, hogy ezekből rövidesen megannyi magyar hazafit várjunk. Látjuk, hogy megelégszenek a gyáros urak ma már azzal, ha külföldi hazájukban szedik föl a magyar földön szerzett pénzt. Nem vagyunk olyan rövidlátók, hogy örüljünk az olyan

hazai iparnak, a melyben a magyarság csak mint gyári munkás, vagy olcsó üzleti hivatalnok szerepel. Nem lehetünk oly korlátoltak, hogy az orrunk elől idegeneknek engedjük elvinni a milliókat. Tanulni és dolgozni kell erősen a magyar tőkéseknek, ariszokráciának és polgárságnak, magyar értelmiségnek azon, hogy technikai és üzleti tudással léphessen az ipari vállalkozás terére, mihelyt jövendelmességét a vám-
vonallal biztosítja.

Végül gátat kell vetnünk az idegen kéz földbirtokbeli terjeszkedésének, a melyet a vámterületi önállóság első, némi ingadozással föltétlenül járó esztendei erősen elő fognak mozdítani. — Gondolnunk kell arra, hogy a magyar földbirtokosai között sok idegenben élő ellenségünk van. Nem szabad azt hinnünk, hogy magyar föld tulajdonosa olyan ádázul törhessen a magyarság ellen, mint nemrégiben egyik morva iparkamara elnöke, Felső-Magyarország egyik legnagyobb birtokosa tette. Meg kell külön adóval terhelni a külföldön lakó idegen állampolgárok birtokait s föl kell eleveníteni a hűtlenség büntetését, a mely a magyar állam hűtlen megtámadóinak jószágvesztésével járt.

Egyszóval, tudnunk kell azt, hogy a vámterületi önállóság sikeres kihasználását minden oldalon jó eleve biztosítanunk kell s hogy az önállóságot csak erős igyekezettel és munkával fogjuk nemzeti erőnk gyarapítására fordíthatni.

Másrészt azonban bízunk abban, hogy az önálló vámterület eszmei fönsége, a férfias önállóság fölemelő tudata idejekorán áthatja közéletünket s föleveníti, megacélozza a képességeinket a melyek segítségével az önálló vámterületből hamar föllombosodik a magyar közgazdaság erőteljes fája.

A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottsága ma délelőtt 10 órától délután fél 1 óráig Kossuth Ferenc elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezletről kommunikét nem adtak ki, de kétségtelen, hogy az értekezleten Andrássy Gyula gróf előterjesztéseivel és az azzal összefüggő politikai helyzettel foglalkoztak.

Az ipartestület közgyűlése.

Nagy napjuk volt tegnap a debreceni iparosoknak. Az ország egyik legmagasabb színvonalán álló ipartársulata a debreceni tartotta tisztújító közgyűlését. Az a sok keserűség, ami az utolsó három évben felgyűlemlett a debreceni iparosokban, a tegnapi

közgyűlésen kifejezésre jutott. Kibuktatták Tóth Kálmánt, aki 6 éven át a legnagyobb odaadással és buzgósággal vezette az ipartestület ügyeit és ezalatt az idő alatt — bár tudása és kötelességérzete kifogástalan volt — mégis számtalan ellenséget szerzett magának büszke és gyakran elutasító modorával. Tulságos negynak képzelte hivatását, ezért gyakran túl lött a célon. Konfliktusba került a kamarával és annak érdemdus titkárával Szávay Gyulával, a miniszteriummal, a várossal. A kamarának és különösen Szávay Gyula személyének a tegnapi közgyűlés megadta az elégtételt oly impozáns módon, mely mindenképen méltó annak az intézménynek a nagyságához.

Az új elnök Zelinger Ede bizonyára okulni fog elődje példáján és szerénysége párosulni fog munkakedvével és meg fogja tartani a debreceni ipartestületet azon a színvonalon, melyre azt Tóth Kálmán emelte.

A közgyűlés lefolyásáról a következő hirdással vagyunk:

A debreceni ipartestület tegnap tartotta Simonffy-utcán tanácsstermben hatodik évi rendes közgyűlését, melyen Tóth Kálmán elnökolt.

Miután az elnök a gyűlést megnyitotta, felolvasták a jegyzőkönyvet és megnevezte annak hitelesítőit: Varjassy Imre, Kovács mestert, Cseresznyés Sándor kőművest és Szöllőssy Dániel lakatosot.

Az előjárásági jelentés az ipartestület 1904. évi működéséről került először tárgyalás alá.

Blaskovits Mihály szóllalt fel. A jelentésben foglaltakkal nem ért egyet. Helyteleníti az ipartestületnek az őszi általános munkássztrájkok idején a sztrájkolókkal szemben tanúsított magatartását. A jelentés szerint a bérharc a legveszedelmesebb kerékkötője az ipari tevékenységnek. Ha az ipartestület vezetősége ezt így találja, mért nem működött közre abban, hogy a munkások jogos követeléseit munkaadóikkal szemben érvényesüljenek. Az elnök az évi jelentésben mindent a kamarára hárit, mintha ennek a dolgnak az elintézése pusztán a kamara hatáskörébe tartoznék. A kőműves és ács mesterek, valamint azoknak ipari alkalmazottaik között gyakorta előfordult surlódások alkalmával is tapintatlanul járt el az ipartestületi elnök. A segéd és tanonc kimutatás elkészítésének a kereskedelemügyi miniszter által való elrendelésére tér át, mely ellen az ipartestület 1901-óta állást foglal. Szerinte ezt a kimutatást minden ellentét nélkül be kellett volna terjeszteni a miniszter kívánságára a pénzügyi kormányhoz. Ez a kimutatás azt foglalja magában, hogy az ipartestületi tagok közül kinek hány alkalmazottja van és annak betervezése azért is szükséges, mert az, az adókövetésnél alapul szolgál. Majd a tanoncok szerződéséről és a tanoncok nappali oktatásáról beszél. A tanoncok nappali oktatása, nem vihető keresztül, mivel a mesterek nem egyezhetnek abba bele, hogy tanoncaik nappal járjanak iskolába, mely elsősorban a tanoncot a szakmájában való kiképzésében hátráltatná, másodsorban pedig mestereik nem nélkülözhetik a napi munka közben őket. Azért az ilyen tanonc ügyekben csak az tehát előterjesztéseket, aki tényleges iparos és aki iparában valaha tanonc és segéd is volt. Foglalkozik még Tóth Kálmán elnöknek a múlt heti pártgyűlésén elmondott beszédjével. Rideg elutasító összeférhetetlen jellemű embernek tartja az elnököt, mely kitetszik abból is, hogy a miniszterrel, a kamarával, a várossal, szóval minden olyan hatósággal, vagy intézménnyel, mellyel az ipartestületnek a jó viszonyt gondosan fenn kell tartani összekulombözött. Tóth Kálmán elnök közbevág: kérem a tisztelt közgyűlést kezdjünk a múlt évi betervezett zárszámadás tárgyalásába, ne folyton egyéb ide nem tartozó dolgokat feszegezzünk.

Blaskovics. Az elnöknek a politikai pártállását kifogásolja, aki az önálló vámtérület ellen van. Elítéli a választások idején a szabadelvű párt mellett kifejtett nagy agitálását. Mindenki lehet bármilyen politikai meggyőződésű, de egy ilyen nagy intézmény vezetőjének nem szabad olyan pártállásnak lenni, mely az ipartestület elveivel homlokegyenest ellenkezik. A leendő elnök ne legyen dolyfős, kérkedő, hanem járjon el lelkiismeretesen működése terén, legyen pártatlan, ne térjenek el nézetei mindenben az ipartestületétől és védje meg annak érdekeit, éljen teljes odaadással hivatásának.

Fényes Mór. Az évi jelentéshez szól. Jegyzeteket készített arról, melyek szerint Szávay Gyulának a lapokban közölt nyilatkozatával teljesen egyetért. Azt hitte mikor az a nyilatkozat megjelent, nem lesz szükséges az elnökválasztáson szavazni, mert Tóth Kálmán le fog mondani és az ellenjet löltet egyhangulag fogják megválasztani. Sajnálja, hogy azt meg nem tette az elnök. Indítványozza, hogy az ipartestület fejezze ki sajnálatát a kamarának, a történet surlódások felett, mit nagy lelkesedéssel elfogadtak és jegyzőkönyvbe iktattak.

Utána Varga Lajos eszmadia iparos fejtegeti az elnök működésének az ipartestületre sérelmes voltát. Kövesy József bádogos a karácsonyi kiállításról beszél, melyen előnyben részesítették a kitüntetésnél a német felirású munkákat és olyan emberekkel bíráltatták meg a kiállítási tárgyakat, akik nem értettek azoknak mindegyikéhez. Ilyen kiállítás alkalmával szakosztálybeli emberek vannak hivatva a bírálatra. Az évi jelentésnek a tanoncoktatásra vonatkozó részét nem helyesli. A tanoncok iskoláztatása, nem olyan fontos, a fődolog, a szakismeret inkább tanulmányozzanak külföldi szaklapokat. A párisi kiállításra a tanoncok készítik a kiállított tárgyakat és milyen szép sikereket érnek el, nálunk még a mesterek sem tudnak egy nehezebb, művésziesebb munkát előállítani.

Dávidházy Kálmán. Az előtte felszólalók már órák óta bolygatják az évi jelentésben foglalt dolgokat és még mindig ott tartanak, ahol elkezdtek. Az ipartestület ügyei megkivánják, hogy kellő tudással, hozzáértéssel rendezetten legyenek vezetve. — Semmit sem lehet elhamarkodni. Híve az önálló vámtérületnek és hiszi is, hogy az nagy előnyére lenne az országnak és az iparosok érdekeit is nagyban elősegítené, de még most korán volna, ha az létrejönne, mert az egyes iparágak még nincsenek teljesen megerősödve és kifejlödve nálunk és készületlenül találna bennünket.

Tóth Kálmán elnök védekezik az ellene emelt vádak ellen. Ő kellő komolysággal és higgadsággal járt el a sztrájkolókkal szemben, akiknek kívánságuk előterjesztéséhez nem volt szükség bérharcra. Az ácsok, kőművesek és azok alkalmazottaik közötti eltérések nem az ő hibájából nem nyertek elintéztést. A tanoncoknak feltétlenül szükséges, hogy legalább négy elemi iskolát végezzenek ez különben miniszteri rendelet és azt el nem vitathatja senki, hogy amikor ezt betartotta, csak helyesen járt el.

Szávay nyilatkozatára és az újságokban megjelent ellene irányuló közleményekre tér át.

Azt mondják róla, hogy lefelé dolyfős, és felfelé talpnyaló. Ő ezekkel szemben csak azt jegyzi meg, hogy kötelességeinek és hivatásának mindig és mindenben eleget tett. A vádak, melyeket ellene felhoztak, nem a működése, hanem a személye ellen irányulnak. Röviden beszélt még a karácsonyi kiállításról, majd a kamarára tért át és Szávay nyilatkozatára utalva megjegyzi, hogy a kamarának háromszor annyi költségei vannak, mint az ipartestületnek. — Néhány szóval megemlékezik a múlt heti beszédében elmondottakról, mandátuma lejártával köszönetet mond az előjárásági tagoknak és a közgyűlésnek. Miután a tárgysorozat második pontját a testület 1904 évi zárszámadását és a szám-

vizsgálók jelentését tudomásul vette a közgyűlés, hozzákezdték az 1904. évi költségeloirányzat tárgyalásához.

Blaskovics új költségvetést mutatott fel, mely szerint az ipartestület vezetősége által eddig előirányzott költségeket a következőképpen szállítja le: nyomtatványokra 600 korona helyett 500, irodai költségekre 600 helyett 300, vegyes költségekre 1000 korona helyett 300 koronát kíván megszüntetni. A jegyző fizetését 2400 korona helyett 1200 koronára szállítsák le. Az elnök kifejté, hogy az ipartestület költségeloirányzata nem nagy. Nem ajánlja, hogy azt leszállítsák. Kéri annak megadását. Elfogadják. Következik az elnökválasztás. Az elnök Vetéssy Béla iparhatósági megbízott rendelkezésre bocsátja a közgyűlési termet, aki az alapszabályok 17 §-a értelmében 20 tag kívánságára elrendeli a titkos szavazást, mely három szavazatszedő bizottság előtt történik.

I-ső szavazatszedő bizottság. Elnök: Mauk József szabómester h. elnök Varjassy Gyula kosárkötő, azonossági tanu Bócsi Sándor. Bizalmi férfiak Tóth-párt részéről: Tóth Ferenc lakatos, Cziczó Lajos cipész. Zelinger-párt részéről Szabó Sándor eszmadia, Kiss J. Ferenc cipész. Jegyző: Hegyi Ernő.

II-ik szavazatszedő bizottság. Elnök: Morvay Sótér kéményseprő, h. elnök Urbánovics Miksa szabó, azonossági tanu Doby Károly. Bizalmi férfiak Tóth-párt részéről: Venyige Adolf festő, ifj. Pethő György szücs. Zelinger-párt részéről: Nagy Lajos eszmadia, ifj. Szőke József timár, jegyző Kormos Gyula.

III. szavazatszedő bizottság. Elnök: Kurián Gyula órás, h. elnök Losonczy János lakatos, azonossági tanu Eva Péter szabó. Bizalmi férfiak Tóth-párt részéről Vass János szabó, Reiter Sámuel fodrász. Zelinger-párt részéről: Szathmári Ferenc cipész, Nagy Sándor eszmadia, jegyző: Jobhágy Lajos.

Tóth Kálmán jegyző ismertette a tagokkal a szavazataik leadása körüli eljárást. Jelöltek voltak az elnöki tisztségre Zelinger Ede címfestő iparos és Tóth Kálmán szabó iparos.

Délután fél 2 órakor megkezdődött a szavazás, mely a legnagyobb rendben esti fél 9 óráig tartott.

Este fél 9 órakor miután a szavazás befejeződött, kihirdették a választás eredményét, mely szerint Zelinger Ede 354 szavattal elnökké választott.

Az elnökválasztás után a tárgysorozat 5-ik pontjára 12 előjárásági rendes és 18 póttag választására került a sor. Előjárásági rendes tagok lettek: Eva Péter szabó, Piros József timár, Nagy Lajos eszmadia, ifj. Pethő György ács, Varga Imre mészáros, Kurián Gyula órás, Kiss J. Ferenc, Jakab Károly cipész, Móricz András szücs, K. Tóth Sámuel esztergályos, Bihar István kötélverő, Tordai János pintér, Salánki Ferenc gubás, Riesz Henrik kocsigyártó.

Póttagok: Sallay Sándor szobafestő, Antal Vince szabó, Ormós Gábor timár, Szabó Sándor, Molnár János eszmadia, Barna Tamás ács, Nagy István mészáros, Gramantik Ferenc órás, Halász Nándor ékszerész, Farkas Sándor, Szathmári Ferenc eszmadia, id. Kovács József szücs, Nagy Béla késes, Bak András kötélverő, Károlyi István pintér, Nagy József gubás, Nagy József és Varjassy Imre kovácsok. Megválasztottak ezenkívül három számvizsgálót és 13 betegsegélyező pénztári kiküldöttet.

Este 10 órakor lakoma volt az új elnök tiszteletére a Törő-féle vendéglőben, melyen számos felköszöntő hangzott el.

NAPI HIREK.

— **Március 15. nemzeti ünnep.** Az országos függetlenségi pártban mozgalom indult meg, hogy március 15-ikét az idén nagy tisztelettel ünnepeljék meg. Március 15-én a képviselőház ülést nem tart. Madarász József már legközelebb javaslatot terjeszt a Ház elé, hogy a nemzeti ünnepek sorából töröltessék április 11-ike, március 15-ike pedig a nemzeti ünnepnek deklaráltassék.

— **A magyar darabant testőrség.** B. Fejérváry Géza, a magyar darabant testőrség kapitánya, most egész idejét az új testőrség szervezésére és föllállítására szenteli. Nagy nehézséget okoz egyes felszerelési tárgyak elkészítése, így a zománcozott sisakoké, kardoké és ciméreké, amelynek művészi előállítására kevés szakemberünk van. De a nagy gondot igénylő munkához szives készséggel nyújtanak segédkezet a magyar királyi iparművészeti iskola művésztanárai. Az új testőrség stilszerű egyenruhájához eredeti kivitelű alabárdot kap. Nemes Mihály történelmi festőművész báró Fejérváry utasítására most készítette el a régi fegyver mintáját. Az ezüstszürke színű alabárd egyik oldalán I. Ferenc József király monogramma lesz a magyar szent koronával s fölötte Szűz Mária, Magyarország védőasszonya. A másik oldalon lesz Magyarország teljes címere s alatta a testőrség alapítási éve. Az alabárd hosszukás nyele vörös mahagoni fából készül. Az új egyenruházat mintáját a jövő hónap elején mutatják be a királynak.

— **Gyűjtés Jókai szobrára.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat megindította a gyűjtést halhatatlan költő- királyunk. Jókai Mórnak emlékszobrára s a társulat ez uton is felkéri tagjait, hogy járuljanak adományaikkal a szoboralaphoz. Az adományokat a városligeti Mücsarnok titkári hivatalába lehet beküldeni s az ugyanott kitett gyűjtőívén is alá lehet írni bármily összeget.

— **Csokonai-ünnep.** A budapesti tudomány egyetem ifjúsága Csokonai Vitéz Mihály emlékezetére március 5-én vasárnap, ünnepet rendez a központi egyetem dísztermében. Az ünnepet az egyetemi zenekar előadása nyitja meg Lengyel Dezső karnagy vezetésével Maróthy Margit, a Magyar színház művésznője, szavalni fog. — Ezenkívül lesz emlékbeszéd, felolvasás és szavalás is. Az ifjúság ünnepe iránt széles körben igen nagy az érdeklődés.

— **A ki józanul nem megy a templomba.** Szabó FABIÁNNÉ mórtelepi lakos tegnap délután magához vette csekély pénzcsékéjét és bejött Debrecenbe hogy itt pálinkával eloszlassa bus gondolatait s elfelejtse mindazt, a mi a szívet bántotta. Betért valamelyik butikba s annyira felöntött a garatra, hogy már menyországnak nézte az egész világot. Ilyen iluminált állapotban került ki éjjel tizenegy óra felé az utcára s botorkálása közben elvetődött a Szt.-Anna-utcai templomhoz, melynek ajtaját döngetni kezdte. A nagy zajra a Battyányi-utcán álló rendőr is odasietett s minthogy azt hitte róla, hogy be akar törni a templomba, bevitte a bünygyi osztályba, ott aztán kiszült, hogy tők részeg s éjszakára bent is marasztották vendégszeretettel az egyik zárkában, hogy véletlenül baja ne essék kint. Csak reggel hallgatták ki, de ott is csak azt állapították meg, hogy többet vett be a szeszből, mint a mennyit kellett volna. Szabóné azzal védekezett, mikor rá akarták fogni, hogy be akart törni a templomba, hogy: „Csak nem megyek a templomba!” Szaba-

don bocsátották, hiszen úgy sem ő tehet arról, hogy az erkölcsök már annyira elfajultak, hogy a templomba csak részegen mennek az emberek.

— **Miniszteri küldöttek a közkórházban.** A belügyminiszterium egészségügyi osztálya újabb rendeletet adott ki, mely szerint a végzett orvostanhallgatók diplomájukat, csak valamely kórházban eltöltött egy évi gyakorlat után kapják meg. Az ország közegészségügyi felügyelőség kiküldöttei most sorra járják az ország közkórházait. hogy a végzett orvostanhallgatókat elhelyezték. Tegnap a kiküldöttek, amelynek tagjai Reisz Gedeon, belügyminiszteri osztálytanácsos, Dr. Tóth Lajos kultúratanácsnok, Dr. Bárony János, egyetemi tanácsos és Dr. Hajós Odón, egészségügyi felügyelő, a városi közkórházat látogatták meg, s legnagyobb megelégedésüknek adtak kifejezést. A kiküldötteket, Dr. Kenézy Gyula és Visky Sándor kórházi gondnok kalauzolták, kik a bábaképezdét és a lelencházat is meglátogatták.

— **Két munkásgyűlés.** Tegnap két munkás gyűlés volt Debrecenben. Dél előtt az építőmunkások tartották gyűlésüket az Olajútban, melyen a rendőrséget Orosz László rendőrfogalmazó és Bardóc rendőrbiztos képviselték. Gál István az általános választójogról beszélt, s felhívta a munkásokat a harcra, ha az elvezék ígérését nem iktatják törvénybe, ugy a munkások kimondják az általános sztrájkot. Délután a Kispipa vendéglőben a vas és fémmunkások tartották gyűlést. A rendőrséget Szentpétery Ferenc rendőrkapitány és Szöcs Lajos rendőrbiztos képviselték. Gál István ezuttal ismételte a délelőtti gyűlésen elhangzott beszédét. A gyűlés a legnagyobb rendben ért véget.

— **Protestáns estély.** A debreceni ev. ref. hittanszaki önképző társulata tegnap délután 5 órakor tartotta tizenegyedik protestáns estélyét a Bika szálloda dísztermében igen szép közönség jelenlétében. Az estélyt a főiskolai kántus precíz éneke nyitotta meg, a világosságról tartott magas nivón álló előadást Gergely Antal mezőturi ref. lelkész. Az estély egyik legsikerültebb száma Szücs Margit urleány szavalata volt, ki szépen jutatta kifejezésre Várad Antal Szivárvány e. költeményét. Utánna a közönség Szilágyi Margit urleány énekében gyönyörködött, ki magyar dalokat énekelt mély érzéssel Rácz Károly hegedűkíséréte mellett. Majd Baja Mihály budapesti hittanhallgató olvasta fel szép költeményei közül egynehányat. Párperenyi szünet után Lélay Menyhért olvasta fel Az első légáció című diák elbeszélését nagy tetszés mellett. Majd Bellini Norma operájának fülbemászó nyitányát hallottuk egy vonós négyes keretében. Előadták Vásáry István I. hegedűn, Vásáry András II. hegedűn, Ehrlich József mély hegedűn és Vásáry József gordonkán. A közönség tapsait havotta szerenádjának szép előadásával hálálták meg. Sok tapsot aratott Adorján István hittanhallgató is kitűnő szavalatával. A főiskolai énekkar összhangzatos éneke fejezte be a XXIII. zsoltár I versének előadásával.

— **Diákkongresszus Kolozsvárott.** A magyar ifjúság nagyjéte nek ez évben Kolozsvár város lesz a színhelye. Ide gyűl össze március 19-ikére a főiskolai magyar ifjúság, hogy áldozzon hazafias érzelmeinek és tanácskozzék saját ügyeiről.

A kolozsvári mozgalmas napokat a Kossuthserleg felavató ünnepe vezet be. A serleget múlt év márciusában a budapesti egyetemi ifjúság szentelte fel fényes ünnepek között a főiskolai ifjúság számára s ez évben kezdi meg a serleg vidéki körutját. Március 19-ére nagy küldöttség viszi le Budapestről a serleget s a küldöttséghez csatlakoznak a vidéki főiskolák küldöttségei is Kolozsvárról a napokban jön a küldöttségi a fővárosba, hogy meghívják Kossuth Ferencet az ünnepélyre. A serlegavatást követő napon

diákkongresszus lesz, melynek tárgyai közé az egyetemi hallgatók választói jogának kérdése is fel van véve. Az ünnepeket rendező bizottság lelkes fölhívással hívta meg a testvér főiskolák ifjúságait, így a debrecenit is.

— **Szerencsétlenség a gőzfürdőben.** Tegnap délután könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a nagyerdei gőzfürdőben Jurkov András, 3-ik honvéd gyalogezredbeli őrmester, ezredkürtös, a fürdő gőztermében, az ott lévő állvány egyik fokáról leesett, oly szerencsétlenül, hogy feje beszakadt. A megséült őrmestert, kinek állapota nem súlyos, a Péterfia-utcai lak-tanyába szállították.

— **Garázda katona.** Csunya garázdálkodást vitt véghez tegnap este 7 óra felé a színház előtt, Pénczes István 39-ik gyalogezredbeli közlegény, ak a vasárnapiszteletére, kissé többet ivott a jóból. Pénczes a járókelőkbe belekötött, sőt tetleg bántalmazott. A részeg katona garázdálkodásának a rendőrség vetett véget, aki Pénczest a bünygyi osztályhoz kísérte, ahonnan a telefonon értesített katonai őrző a Pavillon lak-tanyába vitte.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakatban

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

TÁVIRATOK.

Orosz forrongás.

Moszkva, febr. 28. Posta- és távirdehivatalnokok helyzetük javítását kérték. — Sztrájkokkal fenyegetnek. Rendőrök szintén fizetésemelést követelnek.

A japán-orosz háború.

Pétervár, febr. 26. Oroszok kibővítették Csintenesenget és elfoglaltak egy hadállást Sanhungo mellett. Csintenesenget a japánok nyomban megszállották. Az orosz veszteségek még nineszenk megállapítva.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye.
Vászon, szőnyeg.
Férfi- és női fehérnemű.
Női divatárúk.

..... Határozott árak. ....

MAGYAR. REGÉNYIRÓK

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely Az Atlasz család; Illusztrálta Neogrady Antal Kemény
Zsigmond A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli. Bálf Albert.
Esvtike kisasszony potessvora. Illusztr. Márk Lajos. Padnal Károly; A
histündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZATH KÁLMÁN

ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NEVSORA.	Baksay Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ ÍRÓK NEVSORA.
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Páffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseggy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A ..... cégtől

ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYIRÓK“

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:

- a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törörendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél ..... fizetendő be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszőrik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szöbéli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: .....

Név és állás: .....

A Magyar Regényírók“

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető **havi 4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar Irodalmi Intézet és Könyvnyomda

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.